

РОАЛД ДАЛ

ЗАЛОГЪТ

Превод от английски: Правда Митева, 2003

chitanka.info

На третия ден сутринта морето се успокои. Дори и най-изнежените пътници — тези, които никой не бе виждал из кораба от мига на отплаването — наизлизаха от каютите си и изпълзяха на огряната от слънцето палуба. Стюардът ги настани на шезлонги, уви краката им с топли одеяла и ги оставил да лежат в редичка, обърнали лица към бледото, почти нетоплещо януарско слънце.

Първите два дни морето бе доста бурно и това внезапно затишие и чувството на покой, което го последва, създадоха една по-жизнерадостна атмосфера на целия кораб. Когато се свечери, пасажерите с цели дванайсет часа хубаво време зад гърба си, вече започваха да се чувстват по-уверени и в осем часа голямата трапезария беше пълна с хора, които ядяха и пиеха със спокойната самоувереност на стари морски вълци.

Още не бяха преполовили вечерята си, когато по слабото триене между седалките на столовете и телата си, пътниците разбраха, че големият кораб отново беше започнал да се люлее. Отначало — много слабо, просто бавно, мързеливо накланяне на едната страна, а после и на другата, но и това беше достатъчно да предизвика незабавна промяна в настроението на всички в трапезарията. Няколко души вдигнаха поглед от чиниите си — разколебани, изчакващи, почти ослушващи се за следващата вълна — те нервно се усмихваха, а в очите им проблясваше зле прикрито беспокойство. Други бяха абсолютно спокойни, трети — открито самодоволни. Някои от последните дори започнаха да разказват вицове на тема хранене по време на морска буря, за да измъчват онези, които страдаха. После корабът бързо започна да се люлее все по-силно и само след пет-шест минути вече тежко се накланяше ту на едната, ту на другата си страна, а пътниците здраво се вкопчиха в столовете си или сграбчиха парапетите, сякаш се намираха във внезапно спрял автобус.

А след това дойде една наистина огромна вълна. Мистър Уилям Ботибол, който седеше на масата на домакина, видя как чинията му със задущен калкан и сос „холандез“ изведнъж се изпълзна изпод вилицата му. Настъпи бъркотия, всички се опитваха да задържат разбеснелите се чаши и чинии. Мисис Реншоу, която седеше от дясната страна на домакина, тихо изписка и се вкопчи в ръкава му.

— Заформя се гадна буря — каза домакинът и погледна мисис Реншоу. — Мисля, че се заформя една много гадна буря. — В гласа му

прозвучаха едва доловими нотки на наслада.

Бързо дойде един стюард и напръска с вода покривката между чиниите. Пътниците се поуспокоиха. Повечето от тях продължиха да вечерят. Няколко души, сред които и мисис Реншоу, внимателно се изправиха и като се олюляваха между масите със зле прикрита припряност, се отправиха към изхода.

— И така — обяви домакинът, — тя си отиде.

Той одобрително изгледа остатъка от стадото си, които седяха мълчаливо, изглеждаха спокойни, а върху лицата им бе изписана онази необикновена гордост, която изпитват пасажерите, признати за „добри моряци“.

Когато вечерята приключи и сервираха кафето, мистър Ботибол, който изглеждаше необичайно сериозен и замислен откакто бе започнала бурята, изведнъж се изправи и пренесе кафето си до мястото на мисис Реншоу, отлясно на домакина. Той седна на стола ѝ, и без да губи нито миг, се наведе и развлънувано прошепна в ухото му:

— Извинете, може ли да ви попитам нещо?

Домакинът — дребен, дебел и зачервен — се наведе напред, за да го чува по-добре.

— Какво има, мистър Ботибол?

— Искам да разбера следното — лицето му беше силно развлънувано и домакинът внимателно го наблюдаваше. — Искам да разбера дали капитанът вече е направил изчисленията си за дневния пробег — имам предвид за залаганията. Така де, преди да започне бурята?

Домакинът, който се беше приготвил да чуе някаква лична тайна, се усмихна и се облегна назад, за да поотпусне натежалото си шкембе.

— Струва ми се, че да... определено — отвърна той, без да си направи труда да прошепне отговора си, макар че механично беше снижил глас, както се прави, когато се отвръща на шепот.

— Горе-долу кога мислите, че го е направил?

— Някъде следобед. Обикновено го прави следобед.

— В колко часа?

— О, не знам. Около четири, предполагам.

— А сега mi кажете още нещо. Как точно капитанът избира печелившия номер? Сериозно ли се отнася към въпроса?

Домакинът се вгледа в развълнуваното смръщено лице на мистър Ботибол и се усмихна, защото отлично разбираше накъде бие събеседникът му.

— Ами, капитанът провежда разговор с навигатора, двамата преценяват времето и много други неща и тогава правят своята прогноза.

Мистър Ботибол кимна и обмисли чутото. После каза:

— Според вас, капитанът дали е знаел, че времето ще се влоши?

— Не мога да ви кажа — отвърна домакинът. Той се взираше в черните очички на събеседника си и виждаше как в центъра им танцуваат искриците на силно вълнение. — Наистина не мога да ви кажа, мистър Ботибол. Просто не знам.

— Ако бурята се засили, може би ще си заслужава да се купи от по-малките числа. Вие как мислите? — Сега шепотът му бе станал по-напрегнат, по-развълнуван.

— Може би — отвърна домакинът. — Надали старецът е очаквал сериозно влошаване на времето. Следобед, когато изготвяше прогнозата си, беше съвсем спокойно.

Останалите пътници на масата бяха прекратили разговорите си и наострили уши, наблюдаваха домакина с онзи напрегнат израз, който можете да видите на хиподрума, когато някой се опитва да чуе как треньорът преценява шансовете си: устните разтворени, веждите смръщени, главата леко наклонена на една страна — този отчаяно напрегнат, полуhipнотизиран израз, който придобиват всички, когато чуват нещо направо от конските уста.

— Представете си, че ви беше разрешено да участвате в залагането. *Вие* кое число бихте избрали днес? — прошепна мистър Ботибол.

— Все още не знам какво ще бъде разстоянието — търпеливо отговори домакинът. — А него го съобщават чак след вечеря, когато започне лотарията. А и аз съм само домакин и не разбирам много от тези неща.

В този момент мистър Ботибол се изправи.

— Моля всички да ме извинят — каза той и внимателно се отдалечи по люлеещия се под, като два пъти се задържаше за облегалките на чуждите столове, докато се провираше между масите.

— Горната палуба, моля — поръча той на момчето в асансьора.

Когато излезе на откритата палуба вятърът го бълсна право в лицето. Мистър Ботибол залитна, вкопчи се в парапета и здраво го стисна с две ръце.

Стоеше така и се взираше в притъмнялото море, където мощните вълни се издигаха високо и побеснели бели коне препускаха срещу вятъра, развявайки гриви от солени пръски.

— Бива си го временцето навън, нали, сър? — каза момчето, докато се спускаха обратно надолу.

Мистър Ботибол привеждаше косата си в ред с малко червено гребенче.

— Смяташ ли, че сме намалили скоростта заради времето? — попита той.

— Сто на сто, сър. Забавихме се доста, откакто започна бурята. При такова вълнение непременно трябва да се намали скоростта, иначе всички пътници ще се търкалят по пода.

Долу в салона хората вече се събираха за лотарията и учтиво се скучваша около масите. Мъжете — легко вдървени в своите смокинги, розовобузи и свежо избръснати край хладните бели ръце на съпругите си. Мицър Ботибол седна близо до масата на водещия. Той кръстоса крака, скръсти ръце и се настани на мястото си с отчаяния вид на човек, който е взел фатално решение и отказва да бъде изплашен.

Джакпотът, мислеше си той, вероятно ще бъде около седем хиляди долара. Точно толкова беше и през първите два дни, като отделните билетчета вървяха някъде между двеста и триста долара всяко. Корабът беше английски и всичко вървеше в лири, но той обичаше да си прави сметките в собствената си валута. Седем хиляди долара бяха много пари. Всемогъщи боже, ами да! Щеше да ги накара да му ги изплатят в стодоларови банкноти и щеше да ги пренесе на брега във вътрешния джоб на сакото си. Това не беше проблем. После веднага, ама веднага щеше да купи линкълн кабриолет. Щеше да го вземе още по пътя от пристанището и да се приbere с него възъщи, само заради удоволствието да види лицето на Етел, когато излезе на вратата и го зърне. Заслужаваше си да види лицето на Етел, когато се плъзне до входа с чисто нов, бледозелен линкълн! „Здравей, Етел, скъпа, — небрежно щеше да каже. — Просто реших да ти направя малък подарък. Мернах го на витрината, докато се прибрах и се сетих, че винаги си искала точно такава кола. Харесва ли ти, скъпа? —

щеше да я попита. — Харесва ли ти цветът? — и внимателно щеше да наблюдава лицето й.“

Водещият вече беше застанал до масата си.

— Дами и господа! — извика той. — Капитанът пресметна дневния пробег, с край утре по обед, на петстотин и петнайсет мили. Както обикновено ще вземем десетте числа от двете страни, за да определим диапазона. Това прави от петстотин и пет до петстотин и двадесет и пет. И, разбира се, за тези, които смятат, че вярното число е още по-далеч, има „нисък сектор“ и „висок сектор“, които също се продават отделно. А сега, ще изтегля от шапката първите числа... и така... петстотин и дванайсет?

В залата настъпила тишина. Хората седяха неподвижно в столовете си, с очи вперени във водещия. Във въздуха се усещаше известно напрежение и колкото по-високи ставаха залозите, толкова по-силно ставаше и напрежението. Това не беше нито игра, нито шега; и всеки можеше да се увери, само като види как някой от мъжете поглеждаше към онзи, който беше повишил залога му — може би с усмивка, но само с устните, докато очите му оставаха блестящи и много студени.

Номер петстотин и дванайсет беше продаден за сто и десет лири. Следващите три-четири номера достигнаха общо взето същите суми.

Корабът тежко се клатеше и всеки път, когато се накланяше, дървената ламперия по стените скърцаше така, сякаш щеше да се разцепи. Пасажерите се държаха за ръкохватките на столовете, дълбоко вглъбени в играта.

— Нисък сектор — извика водещият. — Следващото число е от ниския сектор.

Мистър Ботибол седеше много изправен и много напрегнат. Щеше да изчака, така беше решел, докато другите приключеха с наддаването, а после щеше да скочи и да обяви финалната цена. Беше изчислил, че в банковата си сметка имаше поне петстотин долара, вероятно, по-близо до шест. Това бяха около двеста лири, повече от двеста. Билетът в никакъв случай нямаше да е повече.

— Както всички знаете — обясняваше водещият, — ниският сектор включва всички числа под най-малкото число в диапазона, в нашия случай, всичко под петстотин и пет. И така, ако смятате, че корабът ще измине по-малко от петстотин и пет мили за двадесет и

четири часа, до утре на обед, бих ви посъветвал да се включите и да купите този билет. И така, кой ще каже пръв?

Наддаванията продължиха до сто и тридесет лири. Изглежда и други, освен мистър Ботибол, бяха забелязали, че времето е лошо. Сто и четиридесет... и петдесет... Това беше. Водещият вдигна чукчето.

— Сто и петдесет един път...

— И шайсет — извика мистър Ботибол и всички глави в салона се извърнаха да го погледнат.

— И седемдесет!

— И осемдесет! — извика мистър Ботибол.

— И деветдесет!

— Двеста — извика мистър Ботибол. Сега вече никой не можеше да го спре. За нищо на света.

Възцари се тишина.

— Някой ще качи ли над двеста лири?

„Стой неподвижен — внушаваше си той. — Стой абсолютно неподвижен и не поглеждай нагоре. Това носи нещастие. Не дишай. Никой няма да се обади, докато не дишаш.“

— И така, двеста лири... — Водещият имаше плешиво розово теме, по което проблясваха капчици пот. — Един път... — Мистър Ботибол престана да дишаш. — Два пъти... Продадено!

Мъжът удари с чукчето по масата. Мистър Ботибол написа чек и го подаде на асистента му, а после се отпусна в стола си, за да изчака края. Не искаше да си ляга, преди да разбере колко е джакпотът.

След като и последният билет беше продаден, направиха сметките и сумата възлезе на две хиляди и сто лири. Това правеше около шест хиляди долара. Деветдесет процента за победителя, десет процента за благотворителност. Деветдесет процента от шест хиляди беше пет хиляди и четиристотин. Е, стигаха му. Можеше да купи линкълна, а и нещичко щеше да остане. И доволен от тези мисли, щастлив и развлнуван, той се оттегли в каютата си.

Когато на следващата сутрин мистър Ботибол се събуди, остана да лежи неподвижно, със затворени очи, като се ослушваше за воя на бурята и очакваше поклащането на кораба. Никаква буря не виеше и корабът изобщо не се клатеше. Той скочи и надникна през илюминатора. Морето — О, всемогъщи Боже! — беше гладко като тепсия и огромният кораб се движеше бързо, очевидно наваксвайки

загубеното по време на бурята. Стомахът му се сви на топка от страх. Вече нямаше никаква надежда. При това положение щеше да спечели някое от по-високите числа.

— О, боже — високо простена той. — Какво ще правя сега?

Какво, например, щеше да каже Етел? Просто нямаше начин да ѝ признае, че беше похарчил почти двегодишните им спестявания за билетче в корабната лотария. Но не можеше да го запази и в тайна. За да го направи, трябваше да ѝ каже да не осребрява повече чекове. Ами месечните вноски за телевизора и „Енциклопедия Британика“? Вече виждаше гнева и презрението в очите на жена си, синьото ставаше все по-сиво, а самите очи се присвиваха, както ставаше винаги, когато беше ядосана.

— О, боже! Какво ще правя сега?

Нямаше смисъл да си внушава, че все още има някакъв шанс — не и ако проклетият кораб не започне да се движи назад. Трябваше да включат на задна, да подкарат с пълна скорост и да пътуват така много дълго, за да има изобщо някакъв шанс да спечели. Хм, може би трябваше да помоли капитана да направи точно това. Да му предложи десет процента от печалбата. Дори повече, ако поискан. Мистър Ботибол започна да се кикоти. А после внезапно замъркна, като очите и устата му останаха широко отворени от изненада. Защото точно в този миг го бе споходила идеята. Тя го връхлетя силно и неочеквано и той скочи от леглото и ужасно възбуден изтича до илюминатора и отново погледна навън. Добре де, помисли си, защо не? Защо, по дяволите, не? Морето беше спокойно и нямаше да му е трудно да се задържи на повърхността, докато го изтеглят обратно. Имаше смътното чувство, че някой вече го беше правил, но това нямаше да му попречи да го направи отново. Корабът трябваше да спре и да спусне лодка, а лодката трябваше да се върне поне половин миля назад, за да го вземе, след което трябваше да доплава обратно до кораба и т.н. Един час бяха около тридесет мили. Спасяването му щеше да „отхапе“ около тридесет мили от дневния пробег. Това беше достатъчно и „ниският сектор“ щеше да спечели. Просто трябваше да бъде сигурен, че някой го е видял да пада зад борда; но това лесно щеше да се уреди. И подобре да е леко облечен, нещо, което няма да му пречи на плуването. Спортни дрехи, точно така. Ще се облече така, сякаш е излязъл да поиграе тенис — само една риза, къси панталонки и обувки за тенис.

А, и да остави часовника си в каютата. Колко е часът? Девет и петнайсет. Колкото по-скоро, толкова по-добре. Да го направи, че да се свърши. При всички случаи трябаше да е скоро, защото времето изтичаше на обед.

Когато мистър Ботибол излезе по спортен екип на палубата, той беше едновременно уплашен и развлнуван. Дребното му тяло беше широко в бедрата, като постепенно се стесняваше нагоре, за да завърши с изключително хилави смъкнати рамене, така че поразително приличаше, поне по формата си, на круша. Бледите му клоощави крака бяха покрити с черни косми и той предпазливо излезе на палубата, като стъпваше безшумно със спортните си обувки. Нервно се огледа наоколо. Отвън имаше само още един човек — възрастна жена с много дебели глезени и огромни бутове, която се беше облегнала на парапета и се взираше долу в морето. Беше облечена в агнешки кожух с вдигната нагоре яка и мистър Ботибол не можеше да види лицето ѝ.

Той се спря и започна да я изучава от разстояние. Да, помисли си, вероятно ще свърши работа. Сигурно ще вдигне тревога не по-бавно от всеки друг. „Но почакай малко, не бързай, мистър Ботибол, не бързай. Спомни си какво си каза само преди няколко минути в каютата, докато се преобличаше? Спомняш ли си?“

Мисълта, че ще скочи от кораб в океана на хиляди мили от най-близката суше, бе направила мистър Ботибол — в повечето случаи предпазлив човек — необикновено бдителен. Той изобщо не беше убеден, че жената, която виждаше пред себе си, *със стопроцентова сигурност* щеше да вдигне тревога, когато го видеше да скача. Според него, имаше поне две причини, поради които въпросната дама можеше да го провали. Първо, можеше да е сляпа и глуха. Не беше много вероятно, но от друга страна, би могло и да е така, следователно, защо да рискува? Просто трябаше да провери, като я заговори предварително.

Второ — и това идва да покаже колко подозрителен може да стане човек, когато става дума за самосъхранение — второ, беше му хрумнало, че жената би могла да е собственичка на някое от високите числа в лотарията и естествено би имала солидни финансови причини да не желае да спира кораба. Мистър Ботибол си спомни, че хора бяха убивали близните си за много по-малко от шест хиляди долара. Всеки ден вестниците пишеха за такива работи. Следователно, защо да

рискува и за това? „Първо провери. Увери се във фактите. Разбери всичко, като проведеш кратък учтив разговор.“ После, в случай, че жената се окажеше едно добро и мило човешко същество, работата щеше да е в кърпа вързана и той можеше с леко сърце да рипне през борда.

Мистър Ботибол небрежно се упъти към жената, зае позиция близо до нея и се облегна на парапета.

— Здравейте — дружелюбно я поздрави той.

Тя се обърна и му се усмихна с неочеквано приятна, почти красива усмивка, макар че лицето ѝ си беше определено грозновато.

— Здравейте — отговори.

Проверена по първи показател, помисли си мистър Ботибол. Жената не е нито сляпа, нито няма.

— Кажете — пристъпи той директно към втория показател, — какво ви е мнението за снощната лотария?

— Лотария ли? — повтори тя и леко се смръщи. — Лотария? Каква лотария?

— Нали знаете, онази глупост, която традиционно се провежда в салона след вечеря. Продават билетчета с дневния пробег на кораба. Просто се чудех, какво мислите по въпроса.

Тя поклати глава и отново се усмихна със своята мила и приятна усмивка.

— Аз съм много мързелива — каза жената с нотка на извинение, — и винаги си лягам рано. Вечерям в леглото. Толкова по-спокойно е да се вечеря в леглото.

Мистър Ботибол ѝ се усмихна в отговор и заетствва назад.

— Трябва да вървя да си направя упражненията — обясни той.
— Никога не пропускам сутрешните си упражнения. Беше ми приятно да се запознаем. Много ми беше приятно...

Той отстъпи десетина крачки, а жената дори не се обърна да го погледне.

Сега вече всичко беше наред. Морето беше спокойно, дрехите му бяха леки и подходящи за плуване, в тази част на Атлантическия океан със сигурност нямаше акули-убийци, а на палубата стоеше тази мила възрастна женица, която щеше да вдигне тревога. Единственият проблем беше дали корабът щеше да се забави достатъчно, за да обърне резултата в негова полза. Почти със сигурност щеше да стане

точно така. За всеки случай, той също можеше да помогне малко в тази насока. Можеше да ги затрудни докато го качват в лодката. Да поплува в кръг или незабелязано да се отдалечава, докато те се приближаваха. Всяка спечелена минутка, всяка секунда, щеше да бъде в негова полза. Той започна отново да се приближава към парапета, но изведнъж го обзеха нови страхове. Ами ако го закачи перката? Беше чувал, че и това се е случвало на хора, падали зад борда на някой голям кораб. Той обаче нямаше да пада, той щеше да скочи, а това вече беше съвсем различно нещо, стига да скочеше достатъчно надалече от перката.

Мистър Ботибол бавно се приближи до парапета. Жената беше на двайсетина метра и сега изобщо не гледаше към него. Още по-добре. Не искаше да го гледа как скача. Щом никой не го беше видял, после спокойно можеше да каже, че се е подхълзнал и паднал. Той надникна надолу. Предстоеше му дълго, дълго падане. Сега като се замисли, изведнъж се сети, че би могъл да се нарани много лошо, ако паднеше по корем. Нямаше ли такъв случай? Някакъв скочил отвисоко и си пръснал корема? Трябва да полети с краката надолу. Да прониже водата като нож. „Да, сър.“ Водата изглеждаше студена, дълбока и сива и той потръпна само като я гледаше. И все пак, сега или никога. „Бъди мъж, Уилям Ботибол, бъди мъж. Добре тогава... сега... ето така...“

Той се покатери върху широкото дървено перило, постоя около три секунди, докато възстанови равновесието си, а после скочи — отскочи високо и колкото можа по-надалече, като същевременно извика „Помощ!“

— Помощ! Помощ! — крещеше той докато падаше. После се удари във водата и потъна.

Когато прозвучва първият вик за помощ, жената край парапета чак подскочи от изненада. Тя бързо се огледа и видя как покрай нея прелетя онзи дребен човечец, облечен в бели къси панталонки и спортни обувки, разперил ръце и викащ за помощ. За момент видът ѝ изразяваше пълно объркване, сякаш не беше съвсем сигурна какво трябва да направи: да му хвърли спасителен пояс, да изтича и обяви тревога, или просто да се разкреши. Тя отстъпи назад от парапета и се извърна с лице към мостика — един кратък миг, в който остана неподвижна, напрегната, нерешителна. После, почти веднага, жената видимо се отпусна, надвеси се над парапета и се взря там, където витлото на кораба пенеше водата. Скоро от пяната изплува малка черна

главичка, една ръка се издигна над нея, веднъж, дваж, махаше трескаво, и далечен тънък гласец викаше нещо, което бе трудно да се разбере. Жената се надвеси още по-напред, като се опитваше да не изгуби от погледа си подскачащата черна точкица, но скоро, много скоро, тя остана толкова назад, че вече не беше сигурна, дали изобщо я вижда. След малко на палубата излезе още една жена. Тя беше груба и кокалеста, и носеше очила с рогови рамки. Забеляза първата жена и се упъти към нея, като крачеше с онази решителна, войнишка походка, характерна за всички стари моми.

— А, ето къде си била — каза тя.

Жената с дебелите глезени се обърна да я изгледа, но нищо не каза.

— Досега те търсех — продължи кокалестата. — Търсих те навсякъде.

— Много странно — каза онази с дебелите глезени. — Един мъж току-що скочи зад борда, заедно с дрехите.

— Глупости!

— О, да. Каза, че искал да си направи упражненията и се хвърли във водата, като дори не си направи труда да си свали дрехите.

— Мисля, че трябва вече да се прибираш — каза кокалестата. Устата ѝ изведнъж бе придобила сурова извивка, лицето ѝ се изостри и се напрегна, а тонът ѝ вече не беше толкова любезен. — И вече да не си посмяла да излизаш на палубата сама. Знаеш много добре, че винаги трябва да ме изчакваш.

— Да, Magi — отвърна жената с дебелите глезени и отново се усмихна нежно и доверчиво, а после хвана другата за ръката и се остави да я изведат от палубата.

— Толкова мил човек — промърмори. — И ми махаше с ръка.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.